

במיקרה של שימחה ארליך, אולי לא כמו במיקרים הקודמים שהוסיפו עד כה בסדרה זו — השרים משה ניסים, דויד לוי, אליעזר שוסטק ושמואל תמיר — האבדה של צה"ל היתה גדולה. אין ספק שארליך יכול היה להגיע לדרגה בכירה ביותר, אם לא כאיש שדה הרי כאיסטרטג וטקטיקן מעולה. כל מסכת חייו, מאז הגיעו לארץ ומאז שעבד, על-פי טענתו, בפרדסים, מעידה על כך.

ארליך, שהוא דמות אפורה וחסרת כאריזמה, הצליח לטפס הן במישור הפנימי והן במישור העיסקי — אצלו היו מישורים אלה קשורים זה בזה לא פעם — על-ידי כריזמה ברירת, כשתמיד הוא משמש כאיש מס' 2, מס' 1 היה משתנה מעת לעת ולפי הצורך. למרות שהוא ירש את תפקיד הנהגת המיפ"לגה הליברלית מידי הדוקטור אלימלך ריימלט, לא היה ארליך אף פעם „איש של ריימלט“ בשלהי תקופת מנהיגותו גילה רימלט לפתע כי ארליך, שהיה חבר-כנסת ולא מהבולטים שבהם, הצליח לרכוש בידיו כוח עצום ולגשר על כל דמות אחרת במיפגה הליברלית, ש-

היתה מסוגלת לרשת את רימלט. רימלט, שהוא בין המנהיגים הפוליטיים הבודדים במדינה שפרש מצונו, כמעט והתחרט בשלב מסויים, ערב הפרישה, וזאת משום שלא רצה להשאיר את המיפ"לגה בידיו של ארליך. רק שיחות ארוכות עם ארליך ועם עסקנים שנישלו מטעמו, שיכנעו בסופו של דבר את רימלט להעביר לארליך את השליטון במיפגה. וזאת לאחר שהובטח לו כי יעשה מאמץ לבחור אותו לנשיאות המדינה. את השליטה לא היה צריך רימלט להע-

דובריו של ארליך והאנשים המקורבים אליו לא ידעו לספר בדיוק האם והיכן שירת ארליך בצבא. ארליך עצמו טען כי הוא שירת בצבא, ואחד ממקורביו השיב בשמו כי הוא היה בחיל-הספר. טענה זו נשמעה תמוהה ביותר: חיל-הספר של תקופת המנדט הבריטי, פורק עם הקמת צה"ל ואנשיו שירתו בעיקר בעבר-הירדן. חיילי חיל-הספר היו חיילים מאומנים היטב, לפחות ביחס לעולים החדשים, ביניהם פליטי שואה שהורדו מהאונות ב-1948 ונשלחו, ללא ניסיון קודם, להילחם בחזית עקובה מדם. אין ספק כי לו היה ארליך משרת בחיל-הספר, והופך לחייל מאומן, לא היה צה"ל מוותר על שירותיו לאחר הקמת המדינה. אחר-כך באה ההבהרה, ארליך לא היה

צה"ל

בחיל-הספר, אלא נילחם בכיבוש לוד. איש מחיילי הכוח שכבש את רמלה ולוד, עימם שוחח כתב העולם הזה, לא זכר את ארליך בין שורות הלוחמים, וקשה להניח כי חיילים לא היו מתגאים בכך, ששרי-האוצר שירת איתם „לפני 30 שנה.“ אחר-כך באה עוד הבהרה, הפעם מפי דובר משרד-האוצר: „ארליך לא היה בין הלוחמים בכיבוש לוד, אולם אחרי הכיבוש הוצב לתפקיד שמירה.“ קשה היה לבדוק גירסה זו, אך גם אם ניתן להאמין בה, אין ספק כי שירותו הצבאי של ארליך

ארליך במסיבה *
טקטיקן בשדה הקוקטיילים

ביר לארליך, היא היתה בידיו עוד קודם לכן. ארליך בנה את סניף תל-אביב של המיפגה הליברלית, הפכו לסניף החזק ביותר של המיפגה בארץ ואיש את רובו באנשים שלו; ביניהם שהיו חייבים לו טובות מהתקופה בה כיהן כסגן ראש עיריית תל-אביב, או הממונה על הפיקוח בעירייה. שנים רבות קודם לכן היה ידוע ארליך כאיש של אברהם קרניצקי, שהיה ראש עיריית רמת-גן ואחד האנשים החזקים במיפגת הציונים הכלליים. קרניצקי היה זה שגרם לכך שמי שמכהן היום כשר-בליתיק, משה ניסים, ייבחר לכנסת בגיל 24, למרות שירותו המפוקפק בצה"ל (העולם הזה 2109). אחר-כך קפץ ארליך על הסוס של יוסף סרלין, מי שנחשב אז כאיש החזק של מיפגת הציונים הכלליים. סרלין טיפח כבן את ארליך הצעיר, בתוך המיפגה וגם מחוצה לה. היה זה סרלין, או שר המיסחר והתעשייה, אשר העניק לארליך את רישיון-הייבוא לעדשות אופטיות, רישיון זה הוא אשר הביא את ארליך להיות בעליו של מיפעל אופטיקה משגשג. והפך אותו לאיש עשיר.

אולם כאשר התנהל מאבק בתוך הציונים * משמאל: ניספחת-התרבות האוסטרית, ברברה טאופר.

הסתכם בכמה שבועות, או חודשים, בהם שירת בשמירה באיזור שכבר נכבש על-ידי כוחות לוחמים; היה זה איזור נוח יחסית, המקורב לתל-אביב, גם ארליך, באמצעות דובריו, לא ניסה „לבנות“ לעצמו קאריירה צבאית הירואית יותר, או ממושכת יותר, כפי שהיה השירות הצבאי של מרבית המגויסים באותה עת, מאשר של שומרי לילה או שומריים בעיר, לאחר שכבר נכבשה.

הרישיון הביא שיגשוג

ענה אחרת שמעלה דוברו היא, שר באותה תקופה לא גייסו „קשישים בגילו של ארליך“ למילחמה ממש, „אפילו לא לחק"ש.“ * אין ספק כי כל מי ששירת בשנת 1948, ביניהם דוברו של ארליך, ששירת אז בצה"ל, יודע כי הדבר אינו נכון. בין שורות הלוחמים אפשר היה למצוא אותיווינישק בגיל מבוגר הרבה יותר מגיל 32. גילו של ארליך אז, ובוודאי שמעטים היו בני אותו גיל, שלא שירתו שירות מלא.

הנמצא בכל מקום בו נפגשים פעילי הי תנועה, כמי שעורך פגישות ושיחות בחדרי-חדרים, מושך את החוטים מאחרי הקלעים, יודע להופיע כאשר כדאי לו ולהצטנע כאשר הוא יודע שהקרב אבוד מראש. אין ספק כי אם היה ארליך מעמיד כישורים אלה לרשות צה"ל, היה זוכה הצבא בקצין מעולה. יתכן גם שהיה מצליח לתרום לנצחונות צבאיים יותר מכפי שהוא תורם להבראת הכלכלה של המדינה.

הכלליים בין סרלין ליוסף ספיר, עשה ארליך את השיקול האישי שלו: הוא בגד בסרלין והצטרף לספיר. ברבות הימים הסתבר כי השיקול היה נכון. ספיר גבר על סרלין, דחק אותו הצידה, ומעמדו של ארליך התחזק. מאז נודע ארליך כאדם